

ADRODDIAD I: PWYLLGOR CRAFFU TROSEDD AC ANHREFN AWDURDOD LLEOL GWYNEDD

DATE: 4^{YDD} MAWRTH 2014

ADRODDIAD GAN: CATHERINE E ROBERTS

PWNC: DIWEDDARIAD BLYNYDDOL Y BARTNERIAETH DIOGELWCH CYMUNEDOL

1.00 PWRPAS YR ADRODDIAD

1.01 Darparu trosolwg i'r Aelodau o weithgareddau Partneriaeth Diogelwch Cymunedol Ynys Môn a Gwynedd (PDC) yn ystod y flwyddyn ddiwethaf.

2.00 CEFNDIR

2.01 Mae gofyn i'r Bartneriaeth Diogelwch Cymunedol adrodd yn ffurfiol i'r pwyllgor hwn pob blwyddyn i gyflwyno trosolwg o'r gweithgareddau yn ystod y deuddeg mis diwethaf. Mae hyn yn sicrhau bod y Bartneriaeth yn cyflawni ei obligiadau yn unol ag adrannau 19 a 20, Deddf Cyfiawnder Troseddol a'r Heddlu 2006. Daeth y ddeddfwriaeth i rym yng Nghymru ar 1 Hydref 2009 drwy Reoliadau Trosedd ac Anrhefn (Trosolwg a Craffu) 2009.

Dyletswydd y pwyllgor yw craffu gwaith y Bartneriaeth, yn hytrach na gwaith yr aelodau unigol.

2.02 Mae'n ddyletswydd statudol ar **Awdurdodau Lleol** yn unol â Deddf Trosedd ac Anrhefn 1998, a'r diwygiadau dilynol yn sgil Deddf Heddlu a Chyfiawnder Troseddol yn 2002 a 2006 i weithio mewn partneriaeth gyda'r **Heddlu, y gwasanaeth Iechyd, y gwasanaeth Prawf a'r gwasanaeth Tân ac Achub** i roi sylw i'r agenda diogelwch cymunedol yn lleol. Dyma'r asiantaethau sy'n ffurfio'r Partneriaeth Diogelwch Cymunedol. Mae gan y bartneriaeth ddyletswydd i ymdrin â:

- Throsedd ac Anrhefn
- Camddefnyddio Sylweddau
- Lleihau aildroseddu
- Cyflawni asesiad strategol i adnabod blaenoriaethau (gwaith a gynhelir ar sail ranbarthol bellach)
- Rhoi cynlluniau ar waith i ymdrin â'r blaenoriaethau hyn (mae cynllun bellach yn bodoli ar sail ranbarthol a lleol)

2.03 Mae partneriaethau wedi bodoli yn Ynys Môn ac yng Ngwynedd ers 1999. I gefnogi'r gwaith, gwasanaethir y Bartneriaeth gan dîm craidd o swyddogion

awdurdod lleol a'r Heddlu. Mae capasiti'r timau cefnogol hyn, o fewn yr Awdurdodau Lleol ac o fewn yr Heddlu wedi gostwng, ac maent bellach yn gweithio ar sail dwy Sir.

3.00 **AILSTRWYTHURO'R BARTNERIAETH**

3.01 Ers 2012/13, mae Ynys Môn a Gwynedd wedi ymgymryd â phroses i resymoli partneriaethau. Y prif newid yw uno'r ddwy Sir yn un strwythur Partneriaeth. Unwyd y Byrddau Gwasanaeth Lleol (BGLI) yn Fwrdd dwy Sir yn ogystal, a hwn oedd y Bartneriaeth Diogelch Cymunedol (PDC) statudol. Fodd bynnag, ers hyn, gwyrddrowyd y penderfyniad hwnnw ac fe ailsefydlwyd y PDC fel grŵp statudol yn gorwedd odan y BGLI.

3.02 Yn ystod y flwyddyn ddiwethaf, gwelwyd cynnydd da yn y modd y mae Partneriaethau Diogelwch Cymunedol gogledd Cymru yn gweithio gyda'i gilydd. Sefydlu Bwrdd Cymunedau Diogel Gogledd Cymru ym mis Gorffennaf 2012 oedd y datblygiad mwyaf arwyddocaol yn rhanbarthol. Mae'r Bwrdd hwn yn cynrychioli partneriaeth rhwng yr holl awdurdodau statudol yn y rhanbarth (yn unol â diffiniad Deddf Trosedd ac Anrhefn 1998), ynghyd â'r sector gwirfoddol, Llywodraeth Cymru a Chomisiynydd yr Heddlu. Nod gyffredinol y Bwrdd yw cyflwyno gwell cysondeb i'r maes gwaith hwn, a chreu cyfleoedd i rannu arbenigedd a gweithio'n fwy effeithiol ac effeithlon. Mae gwaith yn mynd rhagddo o ran sefydlu statws a swyddogaeth y Bwrdd hwn, ac mae'r drafodaeth yn parhau o ran p'un a fydd yn datblygu ymhén amser i fod yn BDC statudol i'r rhanbarth.

3.03 Yn ogystal, mae'r flwyddyn hon wedi bod yn flwyddyn drawsnewidiol i'r agenda Camddefnyddio Sylweddau. Ar ôl datblygu Byrddau Cynllunio Ardal (BCA) yng ngogledd Cymru ar gyfer Camddefnyddio Sylweddau yn unol ag arweiniad Llywodraeth Cymru, rydym nawr yn gweithio i drawsnewid y strwythurau presennol i weddu i'r hyn fydd yn ofynnol gan Lywodraeth Cymru erbyn mis Ebrill y flwyddyn nesaf. Dyma'r prif newidiadau -

- Datblygu Bwrdd rhanbarthol, y bydd gofyn iddo weithredu swyddogaeth statudol Partneriaethau Diogelwch Cymunedol ar lefel ranbarthol, mae'r BCA wedi'i sefydlu eisoes (gall hyn olygu na fydd angen timau SMAT (Timau Gweithredu ar Gamddefnyddio Sylweddau) yn y dyfodol).
- Datblygu strategaeth comisiynu camddefnyddio sylweddau ranbarthol, mae'r gwaith hwn ar y gweill.
- Trawsnewid y gronfa camddefnyddio sylweddau i grant rhanbarthol o fis Ebrill eleni, yn hytrach na grant Sirol. Mae grant Gogledd Cymru wedi cynyddu eleni yn dilyn newid i'r fformiwla ariannu.
- Gofyn i gael banciwr / llywyddwr i'r grant yn rhanbarthol. Awdurdod Lleol Wrecsam yw'r banciwr yng Ngogledd Cymru. Bydd yr awdurdod yn derbyn y grant o fis Ebrill flwyddyn nesaf ac yn dal yr holl gcontractau gyda darparwyr y rhanbarth.
- Ad-drefnu'r adnoddau presennol (a ariennir gan y grant) sy'n cefnogi'r

strwythurau presennol, i alluogi cefnogi'r strwythurau rhanbarthol newydd. Nid oes cytundeb ar y strwythur newydd eto, fodd bynnag, derbynir y bydd llai o gydlynwyr yn y dyfodol ac ni fyddant yn gweithio ar sail leol.

4.00 YSTYRIAETHAU

4.01 Mae'n amlwg fod gweithio mewn partneriaeth yn gwella sut mae asiantaethau yn ymdrin â throedd ac anrhefn. Roedd cyfraddau'r troeddau a gofnodir yn parhau i ostwng. Ceir isod grynodedb o rai o'r prif ddarganfyddiadau:

Mae llai o droeddau yn cael eu cofnodi yn Ynys Môn a Gwynedd nawr nag oedd yna bedair blynedd yn ôl?

Mae llai o droeddau yn cael eu cofnodi yn Ngwynedd nawr nag oedd yna bedair blynedd yn ôl

Wrth gymharu'r naw mis rhwng mis Ebrill a mis Rhagfyr yn 2010/11 hyd 2013/13;

Yn Ngwynedd, cofnodwyd 756 yn llai o droeddau, gostyngiad o 14%.

Yn y naw mis diwethaf, mae'r hyn a ganlyn wedi cyfrannu at hyn:

- 49 yn llai o droeddau treisgar gydag anaf, gostyngiad o 9%.
- 19 yn llai o fyrgleriaeth nad ydynt yn ddomestig, gostyngiad o 6%.
- 355 yn llai o ddigwyddiadau o ddifrod troeddol a chynnau tân yn fwriadol, gostyngiad o 30%.
- 178 yn llai o ddigwyddiadau o anrhefn cyhoeddus, gostyngiad o 42%.
- 53 yn llai o ddigwyddiadau troedd cerbyd, gostyngiad o 17%

4.02 Mae Cynllun Strategol y Bartneriaeth Diogelwch Cymunedol bellach yn gynllun rhanbarthol, mae cynllun cyntaf gogledd Cymru ar ffurf drafft ar hyn o bryd – ceir amlinelliad o'r meysydd blaenoriaeth yn y tabl isod.

4.03 Blaenoriaethau Asesiad Strategol Gogledd Cymru -

- Treisio a Throeddau Rhywiol Difrifol
- Byrgleriaeth o Dŷ
- Cam-drin Domestig
- Trais sy'n gysylltiedig ag alcohol – gydag anafiadau
- Grwpiau troedd wedi'i drefnu yn achosi'r niwed mwyaf

Cytunwyd bod y rhain a ganlyn hefyd yn arwyddocaol ac angen sylw -

- Dwyn o siopau

- Dwyn o gerbydau modur

4.05 Meysydd blaenoriaeth cynllun gogledd Cymru -

Blaenoriaeth	Deilliannau	Dangosyddion Perfformiad
Cam-drin Domestig a Throsedd Rhywiol	Pobl yn fwy hyderus, ac yn fwy ymwybodol, i adrodd am gam-drin domestig ac am droseddau rhywiol. Pobl ifanc yn ymwybodol o natur a goblygiadau troseddau rhywiol, a lle i fynd i gael cymorth. Ymdrin yn effeithiol y tro cyntaf gydag achosion risg uchel o gam-drin domestig drwy ymyrraeth lwyddiannus gan MARAC.	Nifer y digwyddiadau trais domestig a gaiff eu hadrodd i Heddlu Gogledd Cymru. Nifer y troseddau rhywiol a gaiff eu hadrodd i Heddlu Gogledd Cymru. Pobl ifanc â gwybodaeth dda am drais rhywiol (wedi'u monitro drwy arolygon ôl-ymyraeth). Nifer yr achosion a gaiff eu cyfeirio fwy nag unwaith i MARAC
Troseddau meddiangar	Adnabod patrymau newydd yn lleol o ran trosedd gaffaelgar a datblygu ymatebion priodol wedi'u targedu at partrymau hynny. Ymateb ar y cyd i'r rhai hynny sy'n peri'r niwed mwyaf yn ein cymunedau.	Nifer y troseddau caffaelgar a gaiff eu hadrodd. Nifer y troseddau a beri gan aildroseddwyr
Ymddygiad Gwrthgymdeithasol	Cefnogi dioddefwyr risg uchel a phobl sy'n ddioddefwyr dro ar ôl tro. Darparu ymyraethau priodol i broblemau ymddygiad gwrthgymdeithasol a gaiff eu hadnabod yn lleol yn ein cymunedau.	Nifer y bobl risg uchel sy'n dioddef dro ar ôl tro Nifer y digwyddiadau ymddygiad gwrthgymdeithasol a gaiff eu hadrodd.
Camddefnyddio Sylweddau	Gwella argaeledd ac ansawdd addysg, ataliad a gwasanaethau triniaeth a	Cyflawni Dangosyddion

	chymorth perthnasol, gan roi mwy o flaenoriaeth ar y berthynas rhwng alcohol, cyffuriau a throstedd.	Perfformiad Allweddol Llywodraeth Cymru ar wasanaethau camddefnyddio sylweddau.

5.00 GWEITHGAREDDAU 2013/14

Yn ystod y deunaw mis diwethaf, mae'r Bartneriaeth wedi bod yn destun ailstrwythuro sylweddol iawn, yn rhanbarthol ac yn lleol. Mae'r holl arian grant a dderbynnir gan y PDC wedi cael eu newid. Mae'r adnoddau cefnogol wedi'u cwtogi ac mae rhai prosesau ailstrwythuro rhanbarthol heb eu gorffen. Fodd bynnag, mae'r PDC wedi ymrwymo i ymgymryd â'r gweithgarwch mwyaf effeithiol a hylaw i gyflawni ei ymrwymadau statudol. Ceir isod restr o'r prif weithgareddau.

5.01 Gweithgareddau a Chynnydd Rhanbarthol

Mae Bwrdd Cymunedau Diogel Gogledd Cymru bellach wedi'i sefydlu, mae rheolwyr PDC, Aelodau Lleol a Chyfarwyddwyr Awdurdodau Lleol yn cynrychioli'r Awdurdodau Lleol ar y Bwrdd, ac maent wedi cytuno ar yr hyn a ganlyn -

- i. Cymeradwyo Asesiad Strategol Trosedd ac Anrhefn Gogledd Cymru ar gyfer 2013.
- ii. Cytuno a chymeradwyo llunio Cynllun Strategol Diogelwch Cymunedol rhanbarthol, fersiwn drafft wedi'i amgáu.
- iii. Trosolwg strategol o'r Bwrdd Cynllunio Ardal Camddefnyddio Sylweddau.
- iv. Ymateb cydlynol i Gynllun 10,000 o Fywydau Mwy Diogel Llywodraeth Cymru – sy'n ymwneud â cham-drin domestig.
- v. Cysondeb yr agwedd tuag at grantiau a gaiff eu comisiynu'n rhanbarthol, sef y Gronfa Atal Troseddu Pobl Ifanc a Chronfa'r Cynllun Gweithredu Camddefnyddio Sylweddau – mae'r ddau ohonynt bellach yn grantiau rhanbarthol.
- vi. Aelodaeth a chyfraniad Comisiynydd yr Heddlu a Throsedd sy'n galluogi'r berthynas ofynnol rhwng PDC a Chomisiynydd yr Heddlu a Throsedd.
- vii. Argymell Fframwaith Comisiynu i Gomisiynydd yr Heddlu a Throsedd.

Mae'r holl gamau gweithredu wedi'u cwblhau, neu'n mynd yn eu blaenau fel y dylent.

5.02 Gweithgareddau a Chynnydd Lleol

Ar sail leol, dyma rai o'r prif gerrig milltir:

- i. Wedi ailstrwythuro strwythurau cefnogol y PDC, gan newid i strwythur dwy Sir.
- ii. Arwain ar ddatblygu Cynllun Diogelwch Cymunedol a chynllun gweithredu lleol.
- iii. Adolygu holl is-grwpiau blaenorol y PDC er mwyn asesu a yw ein hadnoddau llai yn cael eu defnyddio yn y modd mwyaf effeithiol.
- iv. Cydlynu'r ymateb rhanbarthol i'r Cynllun 10,000 o Fywydau Mwy Diogel – sy'n ymwneud â datblygiadau cam-drin domestig.
- v. Ennill cymeradwyaeth ffurfiol i ariannu'r grantiau a ganlyn: Arian Cronfa Diogelwch Cymunedol, Cronfa Cynllun Gweithredu Camddefnyddio Sylweddau, Grant Gwasanaethau Cam-drin Domestig a'r Gronfa cronfa atal troseddu ienctid ar gyfer 2013/14 a pharatoi ar gyfer y strwythur grantiau rhanbarthol newydd.
- vi. Gweithio ar y cyd â'r Bwrdd Diogelu Plant, i lansio'r arweiniad ymarferol a hefyd o ran yr Adolygiad Lladdiad Domestig yng Ngwynedd (y cyntaf yng Nghymru).
- vii. Sefydlu grŵp dwy Sir i sicrhau cynnydd yn swyddogaeth y Cynllun Rheoli Troseddwyd yn Integredig.
- viii. Parhau i gyflenwi hyfforddiant i grwpiau aml-asiantaethol a defnyddio teclyn CAADA (achrediad cenedlaethol), *'Domestic Abuse Stalking and Harassment Risk Assessment'* i Gam-drin Domestig.
- ix. Comisiynu cynlluniau 'adfer' penodol ar gyfer gwasanaethau camddefnyddio sylweddau yn Ynys Môn a Gwynedd (ar y blaen o ran datblygiadau o'r fath yng ngogledd Cymru).
- x. Cefnogi grŵp cefnogi defnyddwyr camddefnyddio sylweddau lleol yn Ynys Môn a Gwynedd (AGRO).
- xi. Cyfrannu i gynllun dwy Sir newydd y Bwrdd Gwasanaethau Lleol.
- xii. Ymgyrch codi ymwybyddiaeth i dargedu pobl hŷn sy'n camddefnyddio alcohol yn Ynys Môn a Gwynedd.
- xiii. Cymryd rhan yn adolygiad Llywodraeth Cymru o wasanaethau cam-drin domestig Cymru.
- xiv. Ymgymryd ag adolygiad Lladdiad Domestig (ddim wedi'i gwblhau eto) wedi i hyn ddod yn gyfrifoldeb i'r PDC yn 2011 (y cyntaf yng Nghymru).
- xv. Symud i ddull gweithio 'rheoli systemau proses' wrth fonitro meysydd blaenoriaeth i Bartneriaethau weithredu mewn modd strategol.
- xvi. Wedi rhoi polisi cam-drin domestig ar waith yn y gweithle yn Awdurdod Lleol Gwynedd.
- xvii. Wedi adolygu'r cynlluniau a ariennir gan Gronfa Comisiynydd yr Heddlu (cyn eleni, roeddem yn derbyn yr arian gan y Swyddfa Gartref), sydd wedi gostwng blwyddyn ar ôl blwyddyn.

Mae'r holl gamau gweithredu wedi'u cwblhau, neu'n mynd yn eu blaenau fel y dylent.

5.03 Prif Gerrig Milltir yn y Flwyddyn i Ddod

- i. Cwblhau'r adolygiad o is-grwpiau, er mwyn i'r PDC fod mor effeithiol a grymus â phosib i'r dyfodol.
- ii. Parhau â'r gefnogaeth a'r mewnbwn i waith Bwrdd Cymunedau Diogel Gogledd Cymru, ac ymateb yn effeithiol i'r newidiadau sydd o bosib eto i ddod o ran strwythurau'r Bartneriaeth.
- iii. Parhau â'r gefnogaeth a'r mewnbwn i Gynllun Diogelwch Cymunedol Gogledd Cymru.
- iv. Gweithio'n effeithiol o fewn y strwythurau rhanbarthol newydd, i ddiogelu angen lleol pan fo angen ac i adnabod cyfleoedd ar sail ranbarthol pan fo hynny'n briodol.
- v. Hwyluso'r adolygiad tair blynedd nesaf (a gychwynodd ym mis Rhagfyr) o strwythurau'r MARAC (Cynhadledd asesu risg aml-asiantaethol, i ddioddefwyr) cam-drin domestig lleol yn y ddwy Sir ac ymateb iddo.
- vi. Gweithredu'r rhaglen waith ranbarthol i gynlluniau 10,000 o Fwydau Mwy Diogel.
- vii. Gweithio gyda'r broses o ailstrwythuro'r Byrddau Cynllunio Ardal i sicrhau ein bod yn medru diwallu anghenion yn rhanbarthol ac yn lleol o fewn y strwythur cefnogi newydd, gan reoli'r newidiadau i swyddi presennol yn effeithiol.
- viii. Adolygu'r cysylltiadau gyda'r gwasanaethau Trwyddedu a Safonau Masnach i sicrhau bod prosesau effeithiol yn eu lle ar gyfer prawf prynu ac ati.
- ix. Ymateb i ddeiliant adolygiad Llywodraeth Cymru o wasanaethau cam-drin domestig yng Nghymru.
- x. Gweithio gyda swyddfa Comisiynydd yr Heddlu i adolygu a gweithredu gwaith y Cydlynwyr Gwrthgymdeithasol, a gaiff ei ariannu gan gronfa'r Comisiynydd.
- xi. Cyfrannu i gynllun Integredig y BGLI, a chyflwyno adroddiadau diweddar yn ôl y gofyn.
- xii. Datblygu cynllun gwariant rhanbarthol i'r Gronfa Atal Trosedd ienctid , sydd hefyd wedi datblygu'n gronfa ranbarthol, i sicrhau y gwneir y defnydd gorau o'r adnoddau sydd ar gael yn lleol.
- xiii. Cyfrannu at Grŵp Rheoli Troseddwyr yn Integredig Gogledd Cymru,

6.00 ARGYMHELLION

6.01 Nodi cynnwys yr adroddiad hwn.

